

Miss Rock Poetry 1976: Portræt af Patti Smith

»Jeg var sytten år gammel og så Mick Jagger i TV, og min far sagde: Det er ham eller mig. Så gik jeg«

AF DAN TURELL

Patti Smith: *Horses*. ARISTA. Vejl. udsalgspris kr. 59.50

FOR ET HALVT ARS tid siden begyndte mumlerierne i informerede kredse, mumlerierne om en ny super-rockstar fra The Village, en pige ved navn Patti Smith der kunne digte-synge og improvisere lange tætte tekst-forløb så det var rigtig rock og ikke jazz-&-poesi, som vi kender den her til lands. Rygterne gik, bl.a. Bob Dylan og John Cale kom ud og hørte hende og var begejstrede. Patti Smith brød igennem med et brag.

Og nu er så den første LP, *Horses*, kommet, og Patti er helt inde: Hævet til skyerne i New York Times og pandet ned i rendestenen i Village Voice (eller var det omvendt?) og fremme alle vegne: gæsteoptrædende på Dylan's eventyrlige Rolling Thunder-mediæffilp og almindelig afholdt Village-kæledægge. Klip fra de celebre hip-society noter: »Eks-Fug Ed Sanders afholdt forleden selskab for at promote sin nye bog, *Tales of Beatnik Glory*, et tilbageblik på New York i 50'erne. Blandt de tilstedeværende var Allen Ginsberg, Patti Smith, William Burroughs« ... »Overfor: Greenwich Village-sangerinden Patti Smith i en stilferdig snak med Bob Dylan ved et party for nylig« ...

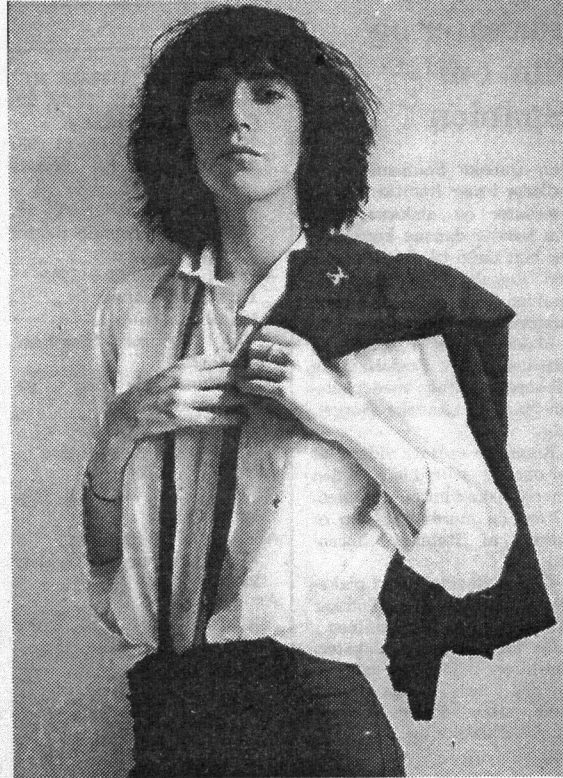
Det går hurtigt. Men det er også længe siden man har hørt så nyt, så personligt og eksplosivt et rock-talent som Patti Smith. Det sker simpelt hen ikke hver måned (i hvert

fald ikke mere) at der kommer en ny solist ind på banen med så megen sikkerhed, så megen kunnen, så uafviseligt et stempe af »Dette er mig, her er jeg«. Men her er hun altså, i *The Village* 1976.

OG PATTI SMITH er ingen *Okie from Muskogee* der lige er kommet ind med firetoget, tro ikke det. Hun er fra New Jersey, og hendes mentale og miljømæssige rødder er tydelige og dybtgroede nok. Hun har tegnet — à la Blake, siger hun selv — og læst avanceret poesi: Rimbaud og Burroughs. Og hun boede i længere tid på det legendariske Chelsea Hotel, hvor Andy Warhol burde have optaget Det Tyvende Århundredes Amerikanske Film. Der boede nemlig, samtidig, *on and off*: Bob Dylan, der — som han synger på sin nye LP, *Desire*, til sin kone Sara — »sad oppe hele natten i Chelsea Hotel for at skrive *Sad-Eyed Lady of the Lowlands* til dig«, der var afdøde Jimi Hendrix, afdøde Jim Morrison, og mærkeligt nok (eller måske ikke?) den stadig levende gamle Usynlige Mand, Mester-Narkomanen William S. Burroughs der indtog sine nøgne novafrokoster her. Og imens har altså denne *dark-voiced lady* siddet i endnu et rum.

Navnene fra Chelsea Hotel er koder for Patti Smiths musik og miljø, og resten kan let føjes til: Hun har hørt meget Velvet Underground og har stadig et Lou Reed-medley på sit repertoire. Hun er blevet produceret af John Cale. Og digtet på bagsiden af *Horses* er helt i Allen Ginsbergs XXth Century US-poetiske mainstream: »Elskelige Engle, takket være jer er jeg ikke bange for døden ... Jeg er parat til at gå«.

Eller som hun fortalte om en af sine første oplevelser med rock i et interview: »Jeg var sytten år gammel og så Mick Jagger i TV, og min far sagde: Det er ham eller mig. Så jeg gik«.

PATTI SMITH — sjældent en debutplade viser så enorme muligheder.

»ORDER bare regler og regulativer«, siger Patti Smith: Ordene spærrer os inde, som Burroughs sagde, vi må forcere os vej ud af deres fængsel, det er det gamle beatnik- eller beat-oprør, det gamle surrealist-oprør mod den altid for lille, altid for begrænsede 'Virkelighed'. Med Peter Laugesens ord: »Det lort de kalder virkeligheden kan overhovedet ikke accepteres«.

Patti Smiths stemme driver ordene ud af deres fængsler. Tag f.eks. *Gloria*, det første fantastiske nummer på *Horses*, side 1 skæring 1: »*Jesus died for somebody's sins but not mine*« — intonerer hun, mørktonet, men let, rytmisk sugende og pumpende, ubesværet dansende op og ned som solstråler i en vindueskarm, fra truende heksemessen til sød hvinen ... Hun kan pumpe rå kraft op i halsen som en Joplin når hun vil, hun kan være skærende skarp som en Slick når hun vil, og allerede efter denne start at dømme er

hun mere varieret, mere mangesidig end nogen af dem — indholdsmæssigt en kombination af Lou Reed og Yoko Ono, og med mere energi i stemmen end dem begge tilsammen, en enorm kapacitet af udtryk. *Gloria* er en klassiker af artikulation. Se så at få den hørt!

DE ANDRE NUMRE: *Rodondo Beach*: overlegen blankpoleret pop, så uendelig og uimodståelig ægte som en *Strangers in the Night*: Jeg ledte efter dig på stranden, du var gået, hvor var du henne? Den ældgamle kærlighedshistorie ... *Birdland*: Angiveligt skrevet over en drøm Peter Reich havde (Peter Reich er søn af Wilhelm Reich, der mente at der mellem mennesker findes tiltræknings-, sexual- og sympati-gnistrende stråler som han kaldte orgonstråler og begyndte at søge at isolere og eksperimentere med. Han blev spærret inde) ... Det er en klagesang til Far, en bøn,

en drøm om at flyve, flyve, flyve, væk fra det jordiske fængsel, en evig drøm: »Ah, hent mig i en UFO, Far!« ... *Free Money*: Hip-drømmen, dada-drømmen om befrielsen fra pengenes tyranni, fantasien kærligheden og de uødelige sjæle muret inde i bankbokse (vort samfund) ... *Kimberley*: En talking blues-prædiken til lillesøsteren der nu skal igennem alt hvad Patti netop har været igennem, erfaringernes gentagne cyklus af roller og riter, og nogle klarer det, andre ikke ... *Break It Up*: Drømmen om den Store Undergang, alting der synker og smelter ... *Land*: Talennummer à la Fugs-Zappa-Cale, om at have et sted at være, et sted at udvikle sig - »a place / in space / with possible-bi-li-ties« ... *Elegie*: Klagesang til Hendrix, R. I. P. ...

Altsammen gyngende og saftigt, vitalt og stærkt, fuldt af skiftende intonationer, tempo og rytmer. Og Patti Smiths band - Richard Sohl (p), Lenny Kaye (g), Ivan Kral (b) og Jay Dee Daugherty (dm) - spiller helt indforstået og tæt støttende, som sin sangerinde og leder på én gang smidigt, stærkt og sejt, i et enkelt nummer forstærket med Paattis boyfriend, Allen Lanier fra Metal-Maskinen Blue Oyster Cult.

HORSES er Psycho-Rock, er (med et ord Jerry Garcia fik forbudt på et cover i vist '73) *Skullfuch*, en indtrængen i drømmeverdenen og det underbevidste, lidt som John Lennón i en vis periode forsøgte det. Og selvfølgelig er det ikke genialt altsammen, og naturligvis er der nogle klik og krukkerier rundt omkring, men alligevel er det det mest spændende jeg har hørt af rockmusik i år. Patti Smith er kommet længere ud i grænselandet mellem sang og tale, mellem digt og musik, end næsten nogen anden jeg p.t. kunne nævne — hun er en kvindelig Last Poets i én person. Og så siger jeg ikke engang hun er et facit, for selv om hun er sig selv — i ligefrem befriende grad — er hun langt fra færdigstøbt. Nej, men jeg siger bare at det er sjældent, der ved en debut-LP viser sig så enorme muligheder. *Dig It! Dig It!*